

UTVECKLINGSSPLAN FÖR RELIGIONSÄMNET

I det följande presenteras en utvecklingsplan från religionsämnet som återkoppling till Områdesnämnden Humaniora och språk som svar på utlåtandet från 190416 efter genomförd granskning av ämnet. Vi uppskattar att våra styrkor uppmärksammas. Planen nedan konkretiserar hur vi planerar svara upp mot utlåtandets krav på åtgärder och hur vi mer kan utveckla våra utvecklingspotentialer. Planen är beredd av ämnesgruppen i dialog med akademins ledning, och utgår alltså från de krav och utvecklingspotentialer som områdesnämnden formulerat. Dessa återkommer nedan som rubriker.

A. KRAV

1. Säkra långsiktig ämnesdidaktisk lärarkompetens

En rekryteringsprocess sattes igång 2019 med mål att under 2020 ha en ny ämnesdidaktiskt kompetent lärare och forskare inom ämnet med anledning av den tidigare religionsdidaktikerns pensionsavgång. Ett flertal högt kompetenta kandidater har sökt som motsvarar de behov ämnet har av didaktisk fördjupning.

2. Säkra långsiktig lärarkompetens inom religionshistoria och religionssociologi

Vad gäller att säkra ämnets bemanning inför pensionsavgångar har vi tentaklarna ute och kontakt med flera juniora internationellt välrenommerade disputerade religionsvetare med förankring i regionen, som vi gärna skulle vilja se som anställda i ämnet. I nuläget är de fyra. Det skulle vara värdefullt att låta dessa komma in och exempelvis hålla nätkurser utifrån sina unika kompetensområden. Dessa kurser skulle kunna vara så attraktiva att de blir lönsamma för lärosätet (vi har ett tidigare exempel på detta i religionsvetaren Jörgen Magnussons framgångsrika kurser om antikens och fornkyrkans religiösa liv och språk, som drog många nätstudenter från Lund). Dessa kurser skulle samtidigt vara meriterande för eventuellt fast anställning hos oss. På grund av ekonomiska skäl har vi dock inte möjlighet att annat än i yttersta undantagsfall i nuvarande läge ta in nya krafter, vilket är ett stort problem. Risken är givetvis att dessa potentiella medarbetare trots regional förankring inom kort istället rekryteras av andra lärosäten.

Vi har dock varit lyckosamma genom IKUD och Tomas Axelsons arbete för näringslivsfinansiering av doktorand i pedagogiskt arbete med fokus på forskning om våldsbejakande extremism. Denna doktorand kommer bli en resurs för vårt ämne, och dessutom ser vi möjligheter till fler externt finansierade doktorander i framtiden.

Som kommentar från ämnet vill vi lyfta fram nödvändigheten att p.g.a. kommande pensionering även säkra personalkompetens vad gäller etik

3. Utveckla en strategi för att säkra balans mellan seniora forskares andra uppdrag och deras verksamhet i undervisningen

Det finns ett strukturellt högskolegemensamt problem med att professorernas arbetsuppgifter fortfarande är relativt osynliga. Betygsnämndsuppdrag, förtroendeuppdrag, forskningsledning, sakkunniggranskningar, slutläsningar, populärvetenskapliga insatser, redaktörsarbeten, ansökningsarbeten med mera är uppdrag som sällan får korrekt återspeglning inom nuvarande tjänsteplaneringssystem. Det är dock inför en tjänsteplanering som vi ändå som ämne har möjlighet att ställa krav på undervisningen som ett obligatorium, vilket skapar en situation där den enskilde seniore forskaren sedan får förhandla bort andra uppgifter motsvarande samma tid. Medvetna om risken att den seniore forskaren alltså ändå inte kan förhandla bort uppdrag som inte syns i tjänsteplanering har vi ändå på ämnesmötet 190918 fattat ett kollegialt beslut om minimum 40 timmars undervisning av senior forskare i ämnet per termin, med samtidig önskan om 85 timmar (10% av tjänst). Vi förutsätter här avdelningschef utifrån dessa nya förutsättningar tar ett särskilt ansvar angående den seniore medarbetarens sammanlagda arbetsbörda.

B. UTVECKLINGSPOTENTIALER

1. Tillvarata ämnets potential ytterligare

På lång sikt har vi under 2018-2019 grundlagt för gemensam forskning under rubriken: ”Den nya människan”. Syftet med detta är att hitta nya oväntade beröringspunkter mellan våra olika religionsvetenskapliga discipliner. Ansökningar lämnades in till UL och ISTUD med lyckosamt resultat, vilket kommer resultera i arbete med en gemensam antologi under 2020. Den långsiktiga tanken är givetvis att detta även kommer realiseras i kurs med samma titel, där vi tänker oss en kurs på deltid inriktade på yrkesverksamma lärare, samhälls- och kulturarbetare som alla har nytta av intellektuell fördjupning inom tematiken religion och kulturell reproduktion.

Under ämnesmötet 190918 beslutades om att vi kollegialt under 2020 kommer att sjösätta ett kurspaket om fyra delar med fokus på religionens janusansikte som både potentiell samhällsbyggare och som samhällshot och källa till våld. Särskild workshop om denna kurs hölls 191018. Dessa nya kurser ingår även som ett sätt att möta kraven på senior medverkan i undervisning, då det är de seniora forskarna som involveras i dessa kurser på avancerad nivå. Härmed kommer den religionsvetenskapliga forskning de seniora bedriver för att utveckla ämnet (exempelvis inom ramen för IKUD om interreligiösa möten) också att kunna omsättas i undervisning. Kurserna representerar religionsämnet bredare samhällsvetenskapliga relevans vilken även skulle kunna vara attraktivt inom ramen det statsvetenskapliga magisterprogrammet Demokrati, medborgarskap och förändring. Vårt arbete med religionsvetenskapligt baserad samhällsanalys bör också ha betydelse för ämnets framtida arbete inom African Studies.

Ämnet har under 2018/2019 arbetat medvetet med sina kontakter med Länsstyrelsen, Region Dalarna och Svenska kyrkan. Syftet har varit att sondera möjlighet erbjuda kurser och kompetens. Planer för en uppdragsutbildning i form av en föreläsningsserie, kallad ”Vinteruniversitetet”, avsedd för Region Dalarnas anställda har utarbetats och mottagits positivt. Vi har vidare som uppdrag medverkat inom Länsstyrelsens utbildningssatsningar under våren 2019. Relationerna med Svenska kyrkan har mynnat ut i samtal med kyrkopolitiker angående behovet av forskarutbildning för församlingspedagoger (en kyrkomötesmotion på tematiken lämnades som följd sedan in till Kyrkomötet 2018), möten med präststuderande, varav två nu kommer läsa kurser hos oss, och en planerad föreläsningsserie i Högskolebiblioteket för allmänheten under våren 2020 med temat ”Religionens janusansikten” finansierad av Svenska kyrkan med studentpräst och det religionsvetenskapliga ämnet som värdar.

Vi vill att Högskolan Dalarna på tydligare sätt marknadsför att lärarkombinationen religion och svenska som andraspråk är en lyckad och fruktbar bildningskombination, och att vårt lärosäte är särskilt lämpat för att erbjuda denna interkulturella kompetens. Efter det att chefer inom avdelning och stödfunktion frilagt resursutrymme och fördelat ansvar, står vi som ämne gärna till tjänst för att bidra till underlag för denna marknadsföring. Som ämne planerar vi sedan att tillsammans med svenska som andraspråk arbeta med mer identitetsskapande arbete för antagna studenter med denna kombination. Detta kan exempelvis ske med regelbundna samlingar för dessa studenter. Därmed skapas en miljö och identitet som mer informellt kan framstå som lockande för potentiella studenter.

2. Centrala begrepp i kursplaner och dess progression

Vi håller med om att vi behöver se över om progressionen av social hållbarhet, genus och liknande värdegrundaspekter mellan kurserna. Vi kommer därför att ta upp detta för särskild genomlysning och omarbetning under 2020 års kvalitetsinternat för ämnet religionsvetenskap.

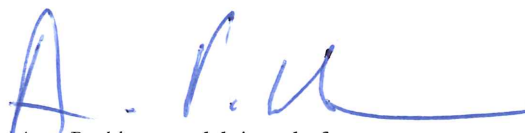
3. Överväga andra upplägg av läskurser

Vad gäller uppmaningen att överväga andra upplägg på våra läskurser vill vi understryka att vi kollegialt vill försvara tanken på att erbjuda studenterna större fördjupning inför skrivande av sina examensarbeten. Även om innehållet varierar erbjuder kurserna ändå samma generiska kunskaper. Orsaken till vår vakthållning kring rådande upplägg är den att religionsvetenskapen av historiska skäl är så diversifierad (vid Uppsala universitet organiseras religionsvetenskapen exempelvis i en egen teologisk fakultet med elva olika forskningsämnen). Genom att erbjuda fördjupning inom de (enbart) tre religionsvetenskapliga fält vi har etablerade vid vårt lärosäte, kan vi låta studenter inför examensarbetet möta disputerade lärares forskningskompetenser. Detta utgör alltså även det ett motiv för senior medverkan i grundutbildningen.

Falun 22/10 2019

Urban Claesson, ämnesföreträdare

Anna Parkhouse, avdelningschef

